

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
I POLITYKI REGIONALNEJ
(NR 63)
z dnia 24 czerwca 2025 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 63)

24 czerwca 2025 r.

Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, obradująca pod przewodnictwem posła **Michała Krawczyka (KO)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

- rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. (druk nr 1295) wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli (druk nr 1364) w zakresie:
 - 1) części budżetowej 34 – Rozwój regionalny:
 - a) dochody i wydatki,
 - b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
 - c) dotacje podmiotowe i celowe;
 - 2) środków europejskich na finansowanie programów zarządzanych lub koordynowanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju;
 - 3) państwowego funduszu celowego – Funduszu Rozwoju Regionalnego
 - 4) części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego (z wyłączeniem subwencji oświatowej):
 - dochody i wydatki;
 - 5) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 8, 23, 32, 42, 45, 47, 49, 51 i 57;
 - 6) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:
 - a) 400 – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę:
 - wydatki
 - b) 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska:
 - dochody i wydatki,
 - wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;
 - 7) części budżetowej 86 – Samorządowe Kolegia Odwoławcze:
 - a) dochody i wydatki,
 - b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;
 - 8) zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – Budżety Wojewodów;
 - 9) dotacji podmiotowych;
 - 10) programów wieloletnich w układzie zadaniowym.

W posiedzeniu udział wzięli: **Jacek Karnowski** sekretarz stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej wraz ze współpracownikami, **Szymon Wróbel** zastępca dyrektora Departamentu Administracji Publicznej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, **Marek Wiewióra** dyrektor Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego Ministerstwa Finansów, **Aneta Cieloch** dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej Ministerstwa Finansów wraz ze współpracownikami, **Aleksandra Szwemberg** dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej Ministerstwa

Finansów wraz ze współpracownikami, **Dorota Jaworska** dyrektor Departamentu Instytucji Płatniczej Ministerstwa Finansów wraz ze współpracownikami, **Agnieszka Bernaś-Coşkun** p.o. wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli, **Agata Maciąg** prezes Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Siedlcach, **Marek Wójcik** pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich oraz **Oliwia Maciejewska** asystentka przewodniczącego Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Mateusz Daszewski** i **Sławomir Jakubczak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dzień dobry. Witam państwa bardzo serdecznie.

Otwieram posiedzenie Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej.

Witam panie posłanki i panów posłów. Witam zaproszonych gości. Witam przedstawicieli Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej na czele z panem ministrem Jackiem Karnowskim. Witam przedstawicieli Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli oraz przedstawicieli organizacji samorządowych na czele z panem Markiem Wójcikiem.

Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum.

Szanowni państwo, porządek dzienny przewiduje rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r., druk nr 1295 wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli na druku 1364 w zakresie części budżetowej 34 – Rozwój regionalny, środków europejskich na finansowanie programów zarządzanych lub koordynowanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju, państwowego funduszu celowego Funduszu Rozwoju Regionalnego, części budżetowej 72 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego, z wyłączeniem subwencji oświatowej, części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem w zakresie działów 400 i 900, części budżetowej 86 – Samorządowe Kolegia Odwoławcze, zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego oraz programów wieloletnich w układzie zadaniowym.

Proponuję, aby najpierw przedstawiciel rządu przedstawiał określoną część lub dział budżetowy, następnie przedstawiciel NIK, opinie Najwyższej Izby Kontroli, potem odbędziemy dyskusję, która zakończy się przyjęciem opinii częściowej.

Bardzo proszę, pan poseł Tomaszewski.

Poseł Włodzimierz Tomaszewski (PiS):

Chciałbym zgłosić uzupełnienie do tego przewidywanego porządku, ponieważ mamy tutaj rozpatrywanie tych pozostałych subwencji w ramach subwencji ogólnej poza oświatową, więc razem z subwencją rozwojową, o której będziemy tutaj prawdopodobnie mówić, chciałbym, żebyśmy również dowiedzieli się na temat zmniejszenia i likwidacji rządowych funduszy inwestycyjnych, które obowiązywały i jeszcze są realizowane, ale w sposób wygasający, żebyśmy wiedzieli, jaka jest perspektywa, jeśli chodzi o kwestie inwestowania w samorządach. Jak również proponuję, żebyśmy razem z rozpatrywaniem kwestii subwencji uzupełniającej mówili także o tej drugiej części tych ogółem 10 000 000 tys. zł, które zostały przekazane samorządom. Druga część ponad 8 000 000 tys. zł dotyczy jednorazowego zwiększonego udziału w podatkach. Ponieważ to traktowane jest jako całość proszę, żeby te dwie części były również omówione i rozpatrywane na dzisiejszym posiedzeniu. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Panie pośle, jak informuje mnie biuro Komisji, procedujemy według postanowienia marszałka z 4 czerwca, który rozdzielił poszczególne części wykonania budżetu na poszczególne komisje i stosujemy się literalnie do zarządzenia pana marszałka, więc jeśli chciałby pan, abyśmy szerzej omawiali budżet czy w innych kwestiach, które nie zostały skierowane do Komisji Samorządu, bardzo proszę, żeby skierował pan tę prośbę do pana marszałka.

Poseł Włodzimierz Tomaszewski (PiS):

Panie przewodniczący, to się ze sobą łączy, bo jeżeli mówimy o subwencji uzupełniającej – zresztą w opisie tutaj państwo macie, że 1 700 000 tys. zł jest jako subwencja uzupełniająca i opis jest całościowy odnoszący się do 10 000 000 tys. zł – nie może ta druga część zniknąć, bo ona jest powiązana i powinniśmy całościowo ocenić, jak zostało to rozdysponowane. Tak samo te fundusze

inwestycyjne, bo one znikają w ogóle, nie ma nigdzie tych funduszy inwestycyjnych, a dobrze byłoby zwłaszcza z perspektywy Komisji Samorządu Terytorialnego, żeby było wiadomo, czym samorządy dysponowały i jak to wyglądało w 2024 r., jaka jest perspektywa w kolejnych latach w związku z wygaszaniem tych funduszy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Myślę, panie pośle, że zawsze w dyskusji może pan zadać to pytanie. Natomiast zwracam uwagę jeszcze raz, że wykonujemy zarządzenie marszałka z 4 czerwca 2025 r. i stąd taki porządek Komisji i kolejnych posiedzeń także zaplanowanych na jutro.

Przechodzimy do realizacji pkt 1–3, czyli część budżetowa 34 – Rozwój regionalny, plan finansowy Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz część dotycząca środków europejskich na finansowanie programów zarządzanych lub koordynowanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju.

Bardzo proszę pana ministra Jacka Karnowskiego o przedstawienie informacji w tym punkcie.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej Jacek Karnowski:

Panie przewodniczący, szanowne panie posłanki i panowie posłowie, drodzy goście, przekazaliśmy państwu szczegółowe materiały, więc trochę skrótowo. Jeżeli chodzi o część 34 – Rozwój regionalny, to zaplanowano dochody budżetu na kwotę 764 000 tys. zł, zrealizowano ponad 60 000 tys. zł. To było związane ze zwrotami niewykorzystanych dotacji z lat ubiegłych oraz odsetek. Jeżeli chodzi o wydatki, na początku zaplanowano 18 516 000 tys. zł, w ciągu roku zwiększono do 29 436 000 tys. zł, to jest wzrost o 38%. To przede wszystkim chodziło o zwiększenie rezerwy celowej. Jeżeli chodzi o wydatki, to poniesiono je w 2024 r. w wysokość 27 947 000 tys. zł, to jest 94,9% planu po zmianach. Największe kwoty wydatków to programy regionalne – 13 490 000 tys. zł, część KPO – 9 547 000 tys. zł, projekty wsparcia przedsiębiorców i potencjału naukowo-badawczego – 2 589 000 tys. zł, wsparcie rozwoju Polski wschodniej – 790 000 tys. zł i projekty z EFS i FS+ – 445 000 tys. zł.

Jeżeli chodzi o wynagrodzenia, to były to wydatki rządu 260 000 tys. zł, 99,9% planu. Jak państwo wiecie, wynagrodzenia zawsze się celuje na 99%. Jeżeli chodzi o dotacje podmiotowe, to jest to 152 000 tys. zł wydatkowane ze 174 000 tys. zł zaplanowanych. Na PARP 69 000 tys. zł, NCBR 44 000 tys. zł, Krajowy Zasiłek Nieruchomości KZN 30 000 tys. zł, Fundacja Platforma Przemysłu Przyszłości 8 200 tys. zł – jak wiecie państwo została ona zlikwidowana – Instytut Rozwoju Miast i Regionów 200 tys. zł, inne dotacje celowe to jest 1 400 tys. zł. To jest część 34 budżetu. Nie wiem, czy dalej mówić, czy pytania od razu tutaj, panie przewodniczący? Dalej jedziemy?

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Realizujemy teraz pkt 1–3.

Sekretarz stanu w MFiPR Jacek Karnowski:

Tak. Dobra. To jedziemy dalej.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Tak. Jedziemy dalej.

Sekretarz stanu w MFiPR Jacek Karnowski:

Środki na programy zarządzane i koordynowane przez ministra do spraw rozwoju regionalnego. Dochody związane z realizacją programu zostały zaplanowane na poziomie 65 000 000 tys. zł. Zostały zrealizowane w kwocie 34 000 000 tys. zł. Wydatki w KPO zostały zaplanowane w kwocie 101 298 000 tys. zł. W planie po zmianach, jeżeli chodzi o KPO, było 48 580 000 tys. zł i kwotę tę zrealizowano w wysokości 45 000 000 tys. zł, to jest 94%.

Wydatki. Państwowy fundusz celowy Fundusz Rozwoju Regionalnego to jest pkt 3. Tutaj mamy stan funduszu na początek 2024 r. – 84 000 tys. zł i osiągnął on przychody 98 000 tys. zł. Koszty poniesione to 55 000 tys. zł. Głównie były to wpłaty na fundusz pomocy zgodnie z poleceniem ministra finansów o pomocy Ukrainie – 51 000 tys. zł, wydatki promocyjne – 4 000 tys. zł. Stan funduszu na koniec roku – 127 000 tys. zł. Są to głównie fundusze zwrotne.

Jeszcze mamy tutaj pkt 10 programu dziennego, ale to rozumiem, że czekamy na to.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Nie, panie ministrze, możemy wszystko.

Sekretarz stanu w MFiPR Jacek Karnowski:

To jedziemy. Super.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Tak, tak, żeby już pan wyczerpał całość swojego zagadnienia.

Sekretarz stanu w MFiPR Jacek Karnowski:

Jasne. Realizowaliśmy następujące cztery programy wieloletnie – pierwszy to jest program uzupełnienia lokalnej, regionalnej infrastruktury drogowej „Mosty dla regionów”. Na ten cel wydatkowano w sumie 555 009 tys. zł, z tego z budżetu państwa 2 500 tys. zł. Od początku realizacji tego programu dofinansowano 25 zadań. Rządowy program na rzecz zwiększania szans rozwojowych Ziemi Słupskiej, to jest związane z Redzikowem, na lata 2019–2027 i jak wiecie państwo ten program został wydłużony, w 2024 r. wydatkowano 104 000 tys. zł, w tym z budżetu państwa 80 000 tys. zł. Dofinansowano 60 zadań. Rządowy program wsparcia rozwoju miasta stołecznego Warszawa na lata 2023–2030 – na realizację programu wydatkowano 43 000 tys. zł, z tego z budżetu państwa 28 600 tys. zł na trzy zadania. Nowy rządowy program rozwoju północno-wschodnich obszarów przygranicznych na lata 2024–2030 – na realizację tego programu w 2004 r. wydano 32 300 tys. zł, z tego z budżetu państwa 26 900 tys. zł. Jest to oczywiście program związany z tym, że w związku z agresją Rosji na Ukrainę mamy zamkniętą granicę z Rosją oraz z Białorusią i są to takie rekompensaty dla gmin na pograniczu. To tyle, jeżeli chodzi o sprawozdanie, jeżeli państwo będziecie mieli jakieś pytania to z panami dyrektorami chętnie odpowiemy.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Bardzo dziękuję.

Proszę teraz przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli.

P.o. wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli Agnieszka Bernas-Coskun:

Dzień dobry. Agnieszka Bernas-Coskun, p.o. wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej NIK. Szanowni państwo, jeżeli chodzi o część 34 – Rozwój regionalny, to Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2024 r. Ocena została sformułowana na podstawie wyników kontroli przeprowadzonej w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej. W toku kontroli stwierdzono, że wydatki zostały poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ustawie o finansach publicznych. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Minister, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, sprawowała skuteczny nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu w części 34.

W zakresie funduszy europejskich minister sprawowała właściwy nadzór nad wydatkowaniem środków UE, dokonała alokacji środków z rezerw celowych pomiędzy poszczególne programy, a wnioski dysponentów części budżetowych o uruchomienie środków z rezerw były rzetelnie analizowane. Najwyższa Izba Kontroli wskazała jednak, że zaplanowane środki w ramach rezerw celowych pozostały w większości niewykorzystane, prawie 80% zaplanowanych środków. W wyniku działań zarządczych i koordynujących w zakresie perspektywy finansowej 2014–2020 wzrósł poziom certyfikacji wydatków do Komisji Europejskiej, a minister prowadziła także właściwe działania w zakresie przygotowania do zamknięcia programów tej perspektywy. W odniesieniu do perspektywy finansowej 2021–2027 minister podejmowała czynności w celu przyspieszenia kontraktacji i wydatkowania środków UE, w związku z czym w porównaniu do 2023 r. wzrosła liczba zawartych umów oraz wykorzystanie środków. Najwyższa Izba Kontroli wskazała jednak na niezrealizowanie przyjętego przez Komitet Stały Rady Ministrów celu certyfikacji i osiągnięcie niższego niż planowany poziom absorpcji alokacji.

Mając na uwadze ryzyko związane z nakładaniem się realizacji programów polityki spójności i KPO oraz w związku z wyznaczonym na koniec 2025 r. poziomem wydatków, jakie należy zadekretować do Komisji Europejskiej w celu uniknięcia anulowania zobowiązań, Najwyższa Izba Kontroli wskazała na potrzebę intensyfikacji działań w celu zwiększenia absorpcji środków z polityki spójności. W odniesieniu do KPO minister podejmowała działania w celu wykorzystania środków z tego instrumentu. Wprawdzie w 2024 r. nastąpiło przyspieszenie realizacji wypłat z KPO, niemniej jednak nadal na bardzo niskim poziomie pozostawało wykorzystanie alokacji. W kontekście terminu wydatkowania środków z KPO w ocenie NIK istnieje realne

ryzyko ich niewykorzystania. Mimo, że minister zapewniła system CST2021 do gromadzenia wymaganych danych, to nie był on w pełni wykorzystywany do monitorowania realizacji KPO. Najwyższa Izba Kontroli, podobnie jak w roku poprzednim, stwierdziła nieprawidłowości w zakresie rzetelnego gromadzenia danych w CST2021, ich monitorowania i sprawozdawczości.

Zgodnie z przyjętymi przez NIK kryteriami oceny stwierdzone nieprawidłowości nie spowodowały obniżenia oceny ogólnej wykonania budżetu w tej części. Najwyższa Izba Kontroli zaopiniowała pozytywnie prawidłowość sporządzania sprawozdań budżetowych oraz wybranych sprawozdań w zakresie operacji finansowych przez dysponenta części 34. Tym samym NIK stwierdziła, że przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał prawidłowość sporządzania sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych. Po kontroli NIK sformułowała trzy wnioski pokontrolne dotyczące m.in. podjęcia działań w celu rzetelnego sprawozdawania i monitorowania stanu realizacji KPO z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego CST2021. Obecnie oczekujemy na informacje ministra funduszy i polityki regionalnej w sprawie sposobu realizacji powyższych wniosków pokontrolnych. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Bardzo dziękuję. Otwieram dyskusję.

Czy są pytania? Proszę bardzo, pan poseł Tomaszewski.

Poseł Włodzimierz Tomaszewski (PiS):

Chciałbym tylko podkreślić, pan minister to wskazał, ale tu jest ten wielki skok, że zaplanowano dochody z tytułu refundacji na poziomie 65 415 000 tys. zł, a zrealizowano na poziomie 34 547 000 tys. zł, co oczywiście oznacza, że wydatkowanie tych środków w przedsięwzięciach było bardzo ograniczone i po części to także w ocenie NIK jest ujęte, więc to jest takie miejsce szczególnie alarmujące.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dziękuję. Nie widzę więcej głosów w dyskusji.

Szanowni państwo, jeśli nie usłyszysz sprzeciwu, stwierdzę że Komisja przyjęła pozytywną opinię dla tej części wykonania budżetu. Nie widzę głosów sprzeciwu, więc stwierdzam, że Komisja przyjęła pozytywną opinię.

Przechodzimy do realizacji pkt 4, część budżetowa 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego z wyłączeniem części oświatowej.

Proszę o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Finansów.

Dyrektor Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego Ministerstwa Finansów Marek Wiewióra:

Dzień dobry. Marek Wiewióra, dyrektor Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego Ministerstwa Finansów. Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo, w ramach części 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego w ustawie budżetowej na 2024 r. przewidziana została kwota prawie 120 000 000 tys. zł, przy czym gros tej kwoty stanowiła część oświatowa, która była już referowana na Komisji Edukacji. Jeżeli chodzi o 2024 r., to przede wszystkim po raz pierwszy przekazano samorządom część rozwojową subwencji w wysokości ponad 3 200 000 tys. zł. Część rozwojowa składała się z dwóch podczęści – 60% części podstawowej dzielonej proporcjonalnie do liczby mieszkańców danej jednostki samorządu oraz 40% puli dzielonej proporcjonalnie do dochodów z PIT z roku 2021. Część rozwojową otrzymały wszystkie samorządy, a wydatki planowane w tym zakresie wykonane zostały w 100% planu. Z puli 3 200 000 tys. zł subwencji rozwojowej prawie 2 500 000 tys. zł trafiło do gmin, ponad 650 000 tys. zł do powiatów i 102 000 tys. zł do województw.

Teraz chciałbym omówić pozostałe standardowe części subwencji ogólnej, zaczynając od gmin. Gminy otrzymywały część wyrównawczą subwencji ogólnej, która miała na celu uzupełnienie dochodów gmin osiągających dochody podatkowe niższe od ustawowych progów. W celu uzupełnienia dochodów gminom została przekazana w 2024 r. kwota ponad 13 000 000 tys. zł i ta kwota była wyższa o 24,5% od wykonania części wyrównawczej subwencji dla gmin z roku 2023. W przypadku części wyrównawczej mamy pewną różnicę między kwotą planowaną a kwotą wykonaną. Mianowicie w ramach kwoty uzupełniającej, która była przeznaczona dla gmin o niższej niż średnia gęstości zaludnienia kwoty uzupełniającej nie otrzymywały gminy bogate, które miały dochody powyżej 150% średnich dochodów wszystkich gmin. W związku

z tym kwota w wysokości blisko 74 000 tys. zł została przeniesiona z części wyrównawczej do części równoważącej.

Gminy otrzymują także część równoważącą subwencji ogólnej i ta część subwencji została zaplanowana w ustawie budżetowej w wysokości wpłat wnoszonych przez najbogatsze gminy, mianowicie w wysokości 1 218 000 tys. zł. Następnie w ramach wykonania ta kwota została powiększona o kwotę blisko 74 000 tys. zł, o której mówiłem przed chwilą, przeniesionej z części wyrównawczej. Kwota części równoważącej subwencji dla gmin została podzielona na podstawie kryteriów ustawowych. Do gmin została przekazana kwota w wysokości 591 000 tys. zł. Należy bowiem zaznaczyć, że zasady podziału części równoważącej dla gmin wynikające z tzw. starej ustawy o dochodach z roku 2023 były niewydolne i stąd nie można było podzielić kwot kryteriami ustawowymi, natomiast niepodzielona kwota została przeniesiona na rezerwę subwencji ogólnej i również w wyniku podziału tej rezerwy została przekazana jednostkom samorządu terytorialnego.

W 2024 r. w ramach części równoważącej przekazano do samorządów o 20% więcej środków niż rok wcześniej w 2023 r. Gminy też jako jedyne otrzymują część rekompensującą subwencji ogólnej i była ona związana z rekompensatą ubytków w specjalnych strefach ekonomicznych, w których część podmiotów gospodarczych jest zwolniona z podatku od nieruchomości. Z tego tytułu w 2024 r. cztery miasta na prawach powiatu i jedna gmina otrzymały kwotę prawie 5 700 tys. zł.

Teraz przechodząc do powiatów, w przypadku powiatów mamy do czynienia również z częścią wyrównawczą i częścią równoważącą, tak jak w przypadku gmin. Część wyrównawcza przeznaczona była dla tych powiatów, które podobnie jak gminy, osiągały niższe dochody podatkowe i w przypadku tej części wyrównawczej do powiatów została przekazana kwota blisko 4 500 000 tys. zł i była to kwota wyższa o blisko 55% od środków przekazanych z tego tytułu w roku wcześniejszym. Część wyrównawczą otrzymało 290 powiatów i 32 miasta na prawach powiatów w części powiatowej.

Z kolei część równoważącą subwencji ogólnej dla powiatów pochodziła z wpłat dokonywanych przez najbogatsze powiaty i w ustawie budżetowej została na ten cel w 2024 r. zaplanowana kwota 2 500 000 tys. zł i ta kwota w całości została podzielona zgodnie z kryteriami ustawowymi. Środki z tego tytułu otrzymało 314 powiatów i 66 miast na prawach powiatu co stanowiło 100% planu. Kwota ta była wyższa o 66,7% od wydatków poniesionych z tego tytułu w 2023 r., co wiązało się z tym, że w roku 2023 obowiązywała dla powiatów taka specyfikacja obniżająca poziom wpłat najbogatszych powiatów.

Jeżeli chodzi z kolei o województwa, to w 2024 r. część wyrównawcza dla województw została zaplanowana w wysokości ponad 3 500 000 tys. zł i została ona w tej wysokości przekazana na rachunki 14 województw. Kwota ta była wyższa o 10,7% od kwoty przekazanej województwom w 2023 r. Ponadto województwa otrzymały w 2024 r. część regionalną subwencji ogólnej, która jest odpowiednikiem części równoważącej w przypadku gmin i powiatów i też pochodzi w całości z wpłat dokonywanych przez najbogatsze województwa. W ramach części regionalnej subwencji ogólnej do 14 województw została przekazana kwota 1 257 000 tys. zł i była to kwota wyższa o 7,5% od kwoty z roku 2023. Województwa otrzymały także przewidziane w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego środki rezerwy subwencji ogólnej z przeznaczeniem na dofinansowanie budowy, przebudowy, remontów i utrzymania dróg wojewódzkich i była to kwota 320 000 tys. zł. Kwotę tę podzielono zgodnie z kryteriami określonymi w ustawie i tę kwotę otrzymało 12 województw.

W 2024 r. mieliśmy do czynienia także ze zwiększeniem subwencji ogólnej w trakcie roku. To zwiększenie wynikało z dodatkowego wsparcia jednostek samorządu terytorialnego, które w wyniku uzupełnienia subwencji ogólnej w trakcie roku otrzymały dodatkowo 10 000 000 tys. zł, z tego z omawianej tutaj właśnie aktualnie części 82 znalazło się blisko 1 800 000 tys. zł, bo to uzupełnienie w tej kwocie miało charakter subwencji, a 8 200 000 tys. zł dodatkowo trafiło do samorządów w postaci dochodów z PIT, ale to już poza częścią 82 budżetu państwa.

Jeszcze chciałbym wspomnieć o rezerwach, które były przewidziane w ramach części 82. Była to tzw. rezerwa drogowa, która była przeznaczona dla powiatów, miast na prawach powiatu i województw. Została ona zaplanowana w wysokości 336 000 tys. zł. Środki z tej rezerwy otrzymało 95 jednostek, w tym 55 powiatów, 32 miasta na prawach powiatu i 14 województw. Środki tej rezerwy nie zostały wykorzystane w pełni, bowiem wnioski samorządów opiewały na niższą kwotę niż wysokość rezerwy, ale niewykorzystane środki z tej rezerwy zostały przekierowane

na rezerwę subwencji ogólnej i w następnej kolejności przekazane samorządom, które w wyniku powodzi, jaka miała miejsce w 2024 r. poniosły straty w majątku samorządowym. W ramach rezerwy subwencji ogólnej do jednostek samorządu terytorialnego w 2024 r. trafiła kwota 738 000 tys. zł.

Chciałbym dodać, że Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła przebieg procesu wyliczania poszczególnych kwot subwencji, ich przekazywania do jednostek samorządu terytorialnego i jednocześnie chciałbym dodać, że rok 2024 był ostatnim rokiem obowiązywania tzw. starej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z roku 2023. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Bardzo dziękuję, panie dyrektorze. Proszę o zabranie głosu przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli.

P.o. wicedyrektor departamentu NIK Agnieszka Bernaś-Coşkun:

Szanowni państwo, w odniesieniu do części 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego, jak wcześniej zostało wspomniane, Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2024 r. w tej części. Ocena została sformułowana na podstawie wyników kontroli przeprowadzonej w Ministerstwie Finansów. Wydatki w części 82 zostały poniesione zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, aktami wykonawczymi oraz planem finansowym. W badanej próbie wydatków ponad 23 000 000 tys. zł, stanowiącej ponad 19% wydatków zrealizowanych w tej części, nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków. Poszczególne części subwencji ogólnej dla JST oraz wysokość wpłat zostały wyliczone zgodnie z przepisami, rzetelnie oraz terminowo przekazane JST. Środki z rezerwy subwencji ogólnej zostały rozdysponowane zgodnie z przepisami ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Minister sprawował skuteczny nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu w części 82 zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała prawidłowość sporządzania sprawozdań budżetowych oraz wybranych sprawozdań w zakresie operacji finansowych za 2024 r. w tej części i stwierdziła, że przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał prawidłowość sporządzania sprawozdań budżetowych. W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułowała wniosków pokontrolnych. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Bardzo dziękuję. Otwieram dyskusję.

Czy są pytania? Pan poseł Tomaszewski, proszę bardzo.

Posel Włodzimierz Tomaszewski (PiS):

W pierwszym rządzie chciałbym prosić, żeby przedstawiciele Najwyższej Izby Kontroli udostępnił nam w formie pisemnej te oceny, które były na poszczególnych etapach tutaj prezentowane. Taka była praktyka, przynajmniej w poprzedniej kadencji, że nawet na piśmie takie książeczki posłowie otrzymywali. Dzisiaj nie ma żadnego śladu materialnego, więc będę wdzięczny, że jeżeli państwo macie to w formie pisemnej, żeby nam to udostępnić. Dlaczego? To na pewno przy najbliższej okazji będzie możliwość wyjaśnienia, porównując treści tych ocen z tymi z poprzedniej kadencji.

Natomiast tutaj chciałbym się skupić na tej sprawie, która dotyczy właściwie najbardziej prorozwojowego wymiaru, który został w realizacji budżetu 2024 r. najbardziej ograniczony, jeśli chodzi o funkcjonowanie samorządów. Symbolem tego jest ta subwencja rozwojowa, która przestała w ogóle być jakąkolwiek subwencją i o ile w poprzednich latach, co było zasadne, wynikające z tych warunków kryzysowych na początku pandemii, potem tych kryzysów energetycznych, w każdym razie fundusze inwestycyjne, które były utworzone, mogły być uruchomione natychmiast właśnie w takiej formule funduszy. Natomiast utworzenie subwencji rozwojowej, która była zapisana w ustawie poprzedniej, która obowiązywała również w 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, to był taki zaczątek, że jak już się te fundusze kryzysowe inwestycyjne skończą, to zostanie wtedy utworzony stały mechanizm finansowania inwestycji w samorządach, zmodyfikowany, ponieważ ta subwencja rozwojowa w tamtym kształcie była bardzo rozbudowana, ale miała taką część bardzo promocyjną, inwestycyjną. Premiowanie inwestycji tam było ujęte można powiedzieć w algorytmie, który był opisany.

Co się stało na początku 2024 r. w styczniu? Zostało to kompletnie wycięte i ta subwencja rozwojowa została podzielona tylko w oparciu o liczbę ludności i dochody z podatków dochodowych

od osób fizycznych. To oczywiście premiowało zwłaszcza duże jednostki samorządowe, które mają to źródło, jeśli chodzi o podatek dochodowy, a jeżeli w powiązaniu do tego dołożymy tę część, która tutaj jest nieomawiana, wspomniał pan dyrektor o tym, ale w sumie nie ma tego formalnie tego w porządku, czyli ta część, która tworzy tę kwotę ponad 10 000 000 tys. zł – 1 700 000 tys. zł plus ponad 8 000 000 tys. zł, to ona została wyjątkowo niesprawiedliwie podzielona, ponieważ tutaj mamy do czynienia z sytuacją, w której Warszawa bierze 10%. Wspominałem na poprzedniej Komisji, że Warszawa ludnościowo nie ma 10% ludności w państwie. Ma niecałe 5%, a wzięła taką kwotę. Mało tego, już nie tylko w kontekście małych miejscowościach, ale także w odniesieniu do innych na przykład miast, podawałem tu przykład Łodzi. Warszawa dostała prawie 1 000 000 tys. zł, Łódź dostała 160 000 tys. zł po podzieleniu tych 10 000 000 tys. zł.

Jaki to jest klucz? Wyjątkowo uznaniowy. Dziwię się, że Najwyższa Izba Kontroli tego nie dostrzega, ale najważniejsze jest to, że nie ma zamiennika inwestycyjnego, to znaczy wyrzyna się w fundusze inwestycyjne, subwencja rozwojowa przestała być rozwojowa, bo nie ma tego czynnika inwestycyjnego w sobie, ona oczywiście od tego roku przestała w ogóle istnieć, bo jest nowa ustawa, ale my podczas prac nad tą ustawą, mówię o klubie Prawa i Sprawiedliwości, bardzo wyraźnie wskazaliśmy, że musi być ten komponent inwestycyjny i proponowaliśmy w to miejsce włożenie subwencji inwestycyjnej.

Nie ma tego. W związku z tym to jest można powiedzieć wyjątkowo niesprawiedliwe i w związku z czym wnioskuję tutaj o negatywną ocenę realizacji budżetu w zakresie właśnie dotyczącym tych subwencji, ponieważ państwo tymi zmianami z ubiegłego roku i ostatecznie potem potwierdzonymi w nowej ustawie zablokowali możliwości rozwojowe samorządów w kontekście zwłaszcza inwestycji. To jest mój taki bardzo istotny wniosek. Będziemy oczywiście na przyszłość starać się przywrócić subwencję inwestycyjną, bo jeżeli jej nie będzie, a będziemy dyskutować również z samorządami o realizacji tej ustawy w czwartek, ta ustawa okaże się wyjątkowo destrukcyjna, jeśli chodzi o finanse samorządowe. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dziękuję. Bardzo proszę, pan poseł Gawron.

Poseł Andrzej Gawron (PiS):

Dziękuję. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, to jest bardzo ważna kwestia, do której odniósł się poseł Tomaszewski. Wszystkie gminy z mojego powiatu otrzymały mniejszą subwencję rozwojową i rzeczywiście ten podział taki, gdzie prawie 1 000 000 tys. zł dostała Warszawa, jest bardzo niesprawiedliwy. Przedstawiciel rządu tutaj mówił, że zostało to podzielone – połowa, jeżeli chodzi o mieszkańców i połowa z wpływów z podatku dochodowego. Tak? Chciałbym, żebyśmy po prostu jako posłowie dostali dokładne wyliczenia, jak to było wyliczone. Absolutnie przychyliam się do tego wniosku o odrzucenie tej informacji. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dziękuję. Czy państwo chcecie się ustosunkować? Pan dyrektor?

Dyrektor departamentu MF Marek Wiewióra:

Tylko krótko chciałbym podkreślić, że oba te podziały środków, czy to zarówno część rozwojowa subwencji ogólnej, czy to uzupełnienie w postaci 10 000 000 tys. zł, oba te podziały były dokonane na podstawie przepisów ustawowych, były konkretne ustawy, które wprowadziły ten podział – oczywiście uchwalone przez parlament. Oczywiście, co więcej, także ten podział 10 000 000 tys. zł został zaakceptowany przez stronę samorządową, była pozytywna opinia strony samorządowej, ale oczywiście nie ma problemu – te dane dotyczące kwot czy to części rozwojowej, czy tych przypadających poszczególnym samorządom, czy w ramach części rozwojowej, czy 10 000 000 tys. zł są dostępne, były przekazywane do samorządów, są dostępne na stronie ministerstwa, ale nie ma problemu, również przekażemy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Bardzo dziękuję. Bardzo proszę.

P.o. wicedyrektor departamentu NIK Agnieszka Bernaś-Coşkun:

Chciałabym się tutaj odnieść do kwestii pana posła, którą poruszył, że nie otrzymaliście państwo książeczek z ocenami, o których tutaj mówiłam. Otóż, szanowny panie, kilka lat temu Najwyższa Izba Kontroli zrezygnowała z opracowywania tzw. informacji o wynikach kontroli w częściach, w których dokonujemy kontroli tylko jednej jednostki, oceniamy tylko jedną jednostkę.

Przekazujemy państwu wystąpienia pokontrolne, w których te oceny są zawarte i jest dokładny opis naszych ustaleń stanu faktycznego i takie wystąpienie pokontrolne z oceną, o które tutaj pan pyta, zostało przekazane państwu Komisji w dniu 13 czerwca. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Bardzo dziękuję. Jeszcze pan poseł Tomaszewski, proszę bardzo.

Poseł Włodzimierz Tomaszewski (PiS):

Jeżeli zostało przekazane, to na pewno sekretariat nam udostępni te materiały. Natomiast to pani wprowadza nas jednak w błąd, bo byłem członkiem Komisji Finansów w ubiegłej kadencji i do końca kadencji dostawałem w każdej części ocenę NIK i w związku z czym te opracowania były, tylko że państwo ich zaprzestali w tej kadencji. Domyślam się, dlaczego zaprzestaliście w tej kadencji. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Bardzo proszę, pani dyrektor.

P.o. wicedyrektor departamentu NIK Agnieszka Bernaś-Coşkun:

Zaprzestaliśmy publikowania informacji w formie książeczek, tak jak powiedziałam, tylko do części naszych ustaleń i nie publikujemy ich już myślę od 3 lat. Bardzo często zdarza się, że jeżeli publikujemy zbiorcze ustalenia dotyczące na przykład kilku jednostek czy kontroli w kilku instytucjach, najczęściej opracowujemy nadal taką informację o wynikach kontroli. Przekazujemy ją w formie elektronicznej, jak i w postaci papierowej, jeżeli państwo sobie takiej życzy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dziękuję. W związku z tym, że pojawił się wniosek o odrzucenie informacji, będziemy głosować. Bardzo proszę o uruchomienie głosowania, tylko będziemy głosować wniosek pana posła o odrzucenie informacji czy będziemy... Jak zostanie sformułowany? Jak formułujemy głosowanie? Panie pośle? Wnioskuję pan o negatywną opinię.

Poseł Włodzimierz Tomaszewski (PiS):

Tak.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dobrze. To będziemy głosować wniosek o opinię negatywną. Jesteśmy gotowi. Jest wniosek o opinię negatywną. Kto z państwa jest za? Kto to jest przeciw? Proszę przyłożyć karty. Jest. Wszyscy zagłosowali? Dziękuję bardzo. Głosowało 12 posłów. Przeciw – 7, za – 5, więc wniosek nie uzyskał większości.

Teraz głosujemy opinię pozytywną w związku z tym? Chyba tak. W takim razie przegłosujemy. Kto z pań i panów posłów jest za pozytywną opinią Komisji? Dziękuję. Głosowało 12 posłów. Za – 7, przeciw – 5. W związku z tym Komisja przyjęła opinię pozytywną.

Przechodzimy do realizacji pkt 5, część 83 – Rezerwy celowe.

Proszę przedstawiciela Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji o omówienie rezerw nr 23 i 51. Jest pan dyrektor. Pan dyrektor Wróbel. Bardzo proszę, panie dyrektorze.

Zastępca dyrektora Departamentu Administracji Publicznej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji Szymon Wróbel:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Jeśli chodzi o poz. 23, są to środki finansowe przeznaczone na „Oświęcimski strategiczny program rządowy – Etap VI 2021-2025” ustanowiony uchwałą Rady Ministrów nr 101/2020 z dnia 10 lipca 2020 r. i w ustawie budżetowej na rok 2024 na finansowanie programu zaplanowano środki w łącznej wysokości 11 350 tys. zł, w tym kwotę 11 330 tys. zł z przeznaczeniem na wydatki majątkowe. Na realizację programu wydatkowano w 2024 r. środki budżetu państwa w wysokości 11 199 tys. zł, to jest 99% planu po zmianach, w tym wydatki majątkowe na kwotę 11 179 tys. zł. Warto dodać, że całkowite nakłady na realizację tej edycji programu w 2024 r. obejmowały również wkład beneficjentów, czyli z budżetów jednostek samorządu terytorialnego w kwocie 7 375 tys. zł i łącznie ta suma wynosiła 18 574 tys. zł.

Jeżeli chodzi o poz. 51, są to środki budżetu państwa przeznaczone na zwrot części wydatków wykonanych w ramach Funduszu Sołeckiego w 2023 r. Wysokość rezerwy celowej w 2024 r. została oszacowana na podstawie informacji przekazanych przez wojewodów, którzy z kolei

zabrali je z poszczególnych gmin i ta wysokość rezerwy wynosiła 283 909 tys. zł. Te środki zostały wykorzystane w kwocie 259 171,587 tys. zł, co stanowiło 91,29% Z tych środków zwroty otrzymało 1487 gmin w terminie do 31 sierpnia 2024 r. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Bardzo dziękuję. Proszę teraz przedstawicieli Ministerstwa Finansów o omówienie pozostałych rezerw.

Dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej Ministerstwa Finansów Aneta Cieloch:

Dziękuję bardzo. Dzień dobry. Aneta Cieloch, dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej Ministerstwa Finansów. Rezerwa w poz. 32 – Zwrot gminom utraconych dochodów w związku ze zwolnieniem z podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwach przyrody oraz w związku ze zwolnieniem z podatku rolnego, od nieruchomości, leśnego, przedsiębiorcom o statusie centrum badawczo-rozwojowego, zwrot gminom utraconych dochodów z podatku od nieruchomości w specjalnych strefach ekonomicznych w postaci części rekompensującej subwencji ogólnej – rezerwę zaplanowano w wysokości 16 000 tys. zł z inicjatywy ministra finansów.

Środki rezerwy rozdysponowano w pełnej wysokości z przeznaczeniem na zwrot utraconych przez gminy dochodów z tytułu zwolnienia od podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwach przyrody, na wypłatę części rekompensującej subwencji ogólnej dla gmin, które złożyły wnioski o przyznanie tej części subwencji i są wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia ministra rozwoju i technologii w kwocie 5649 tys. zł i zwrot utraconych przez gminę dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości, przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego na podstawie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych w kwocie 2742 tys. zł.

Rezerwa w poz. 42 – Środki są dla Samorządowych Kolegiów Odwoławczych. Rezerwę zaplanowano w wysokości 4000 tys. zł z inicjatywy ministra finansów. Środki rezerwy rozdysponowano w pełnej wysokości i przekazano do 40 Samorządowych Kolegiów Odwoławczych z przeznaczeniem na zakup materiałów biurowych, usługi pocztowe, telekomunikacyjne i internetowe, usługi remontowe, aktualizacje programów komputerowych, zakup sprzętu komputerowego, szkolenia pracowników w kwocie 3010 tys. zł, na wynagrodzenia bezosobowe głównie dla pozaetatowych członków kolegium uczestniczących w składach orzekających w kwocie 850 tys. zł, składki na ubezpieczenia społeczne oraz składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy 110 tys. zł i zakup samochodu służbowego 30 tys. zł.

Rezerwa w poz. 45 – Środki na dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego. Rezerwę zaplanowano w wysokości 616 184 tys. zł przede wszystkim w związku z zapotrzebowaniem wynikającym z udzielonych przez ministra finansów zapewnień finansowania, o których mowa w art. 153 ustawy o finansach publicznych oraz zgłoszonych przez ministra funduszy i polityki regionalnej. Środki rezerwy zostały rozdysponowane w kwocie 354 204 tys. zł, to jest 57,5% i przeznaczone na realizację programów wieloletnich pod nazwą „Rządowy program na rzecz zwiększania szans rozwojowych Ziemi Słupskiej na lata 2019–2026” w kwocie 83 181 tys. zł, „Rządowy program rozwoju północno-wschodnich obszarów przygranicznych na lata 2024–2030” w kwocie 35 906 tys. zł, „Rządowy program wsparcia rozwoju miasta stołecznego Warszawy na lata 2023–2030” w kwocie 28 603 tys. zł, „Program wspierania inwestycji jednostek samorządu terytorialnego w związku z realizacją kluczowych inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej w województwie pomorskim” w kwocie 25 089 tys. zł i „Rządowy program uzupełnienia lokalnej i regionalnej infrastruktury drogowej – Mosty dla regionów” w kwocie 3280 tys. zł.

Ponadto środki rezerwy zostały przeznaczone na pozostałe inwestycyjne zadania własne jednostek samorządu terytorialnego, w tym na rozbudowę szpitalnego oddziału ratunkowego w radomskim szpitalu specjalistycznym oraz budowę dróg wewnętrznych w kwocie 14 519 tys. zł, budowę obwodnic Podłęża i Niepołomic w nowym przebiegu drogi wojewódzkiej nr 964 stanowiących połączenie Niepołomickiej Strefy Inwestycyjnej z siecią dróg międzynarodowych, etap II – budowa obwodnicy Niepołomic w kwocie 14 274 tys. zł, rewitalizację linii kolejowej nr 310 Kobierzyce – Piława Górna na odcinku Łagiewniki Dzierżoniowskie – Piława Górna etap II w kwocie 13 111 tys. zł, zagospodarowanie terenu zespołu boisk przy uli. Żwirki i ul. Zagajnikowej w Koluszkach w kwocie 12 520 tys. zł, budowę budynku szpitalnego dla

centralnego bloku operacyjnego i oddziałów zabiegowych z przebudową istniejących budynków w kwocie 9083 tys. zł, rozbudowę Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Tarczynie etap II kwota 8852 tys. zł, rozbudowę dróg gminnych ul. Grunwaldzkiej i ul. Podmiejskiej w Pruszkowie w kwocie 8766 tys. zł, budowę szkoły podstawowej z oddziałami przedszkolnymi we wsi Szczęsne, gmina Grodzisk Mazowiecki w kwocie 7982 tys. zł, budowę żłobka gminnego wraz z wyposażeniem, zapewnienie opieki dla najmłodszych na terenie gminy Tuszyń w kwocie 6764 tys. zł, rozbudowę budynku publicznej szkoły podstawowej w Jeziorze o salę gimnastyczną wraz z zapleczem i łącznikami oraz budowę szczelnego odkrytego zbiornika przeciwpożarowego i urządzeń budowlanych w kwocie 5465 tys. zł, przebudowę układu drogowego, zwiększającego dostęp do terenów rekreacyjno-sportowych w Tomaszowie Mazowieckim w kwocie 4804 tys. zł, budowę placówki opiekuńczo-wychowawczej w Sieradzu wraz z infrastrukturą towarzyszącą i wyposażeniem w kwocie 4625 tys. zł, utworzenie centrum usług publicznych poprzez budowę budynku biurowego urzędu gminy w Murowie w kwocie 585 tys. zł, budowę Domu Kultury w dzielnicy Straconka w kwocie 443 tys. zł, rozbudowę i modernizację oczyszczalni ścieków we Włosani 4017 tys. zł oraz przebudowę obiektu sportowego przy ul. Nowowiejskiej w Tomaszowie Mazowieckim, etap I w kwocie 4 tys. zł. Pozostałość rezerwy uniosła 261 980 tys. zł.

Rezerwa w poz. 47 – Środki na uzupełnienie dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego z przeznaczeniem na realizację zadań wynikających z ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego, ustawy o ewidencji ludności oraz ustawy o dowodach osobistych, w tym związanych z odmiejszczeniem niektórych czynności, a także na inne zadania, których koszt realizacji kalkulowany jest w ujednolicony sposób. Rezerwę zaplanowano w wysokości 293 305 tys. zł z inicjatywy ministra finansów. Środki rozdysponowano w wysokości 92 490 tys. zł i przekazano do części budżetowych, którymi dysponują wojewodowie z przeznaczeniem na uzupełnienie dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej dotyczące gospodarki nieruchomościami w części obsługi administracyjnej w kwocie 47 134 tys. zł oraz wynikające z ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego, ustawy o ewidencji ludności oraz ustawy o dowodach osobistych w kwocie 45 355 tys. zł. Pozostałość rezerwy wyniosła 200 815 tys. zł.

Rezerwa w poz. 49 – Utrzymanie...

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Bardziej syntetycznie, jeśli mogę prosić. Dobrze?

Dyrektor departamentu MF Aneta Cieloch:

Dobrze. ...utrzymanie rezultatów niektórych projektów realizowanych przy udziale środków Unii Europejskiej, w tym systemy informatyczne, a także środki na wsparcie potencjału realizacji zadań publicznych oraz 2000 tys. zł na nauczanie języka śląskiego i zaplanowano kwotę w wysokości 820 616 tys. zł. W wyniku nowelizacji ustawy budżetowej wysokość została zmniejszona do kwoty 516 052 tys. zł, a rozdysponowanie wyniosło 365 093 tys. zł i szczegółowe informacje dotyczące tej rezerwy zostały zawarte w opisie, który przekazaliśmy do państwa. Jest to dość sporo szczegółowych zadań.

Pozwolę sobie przejść do rezerwy w poz. 57. Rezerwa 57 – wpłata do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Rezerwę zaplanowano w wysokości 12 000 000 tys. zł z inicjatywy ministra finansów. Środki rezerwy zostały rozdysponowane w pełnej wysokości, czyli w 100% z przeznaczeniem na dokonanie wpłaty do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 zgodnie z art. 65 ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniu COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Bardzo dziękuję. Czy przedstawiciel NIK? Pani dyrektor, bardzo proszę. Też poproszę syntetycznie.

P.o. wicedyrektor departamentu NIK Agnieszka Bernaś-Coşkun:

Dobrze. Szanowni państwo, jeżeli chodzi o część budżetową 83 – Rezerwy celowe, to rezerwy celowe w poz. 23 i 42 nie były przedmiotem kontroli Najwyższej Izby Kontroli, w poz. 8, 32, 45, 47, 49 i 51 nie stwierdzono nieprawidłowości. Natomiast, jeżeli chodzi o rezerwę celową

w poz. 57, czyli wpłata do Funduszu Przeciwdziałania COVID, Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła nieprawidłowości dotyczące całej kwoty 12 000 000 tys. zł.

Stwierdzono, że minister finansów przekazał do Funduszu Przeciwdziałania COVID środki z tej rezerwy, mimo że nie były one niezbędne do bieżącego zarządzania płynnością funduszu, zarówno w 2024 r., jak i na początku 2025 r. ani w żaden sposób nie przyczyniły się do realizacji zadań funduszu w badanym okresie. Nie kwestionowaliśmy jednak zasadności przekazywania środków do budżetu państwa na spłatę zobowiązań funduszu, w tym operacji przedterminowego wykupu obligacji, jednakże NIK stoi na stanowisku, że środki na te cele powinny być przekazywane w miarę potrzeb funduszu. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Bardzo dziękuję. Bardzo proszę. Pan Marek Wójcik.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Panie przewodniczący, państwo posłowie, szanowni państwo, też w skondensowany sposób, bo widzę, że pan przewodniczący słusznie tego oczekuje. Marek Wójcik, Związek Miast Polskich. Pozwolę sobie zwrócić uwagę na pewien element państwa dotyczący poz. 47, jeżeli chodzi o tworzenie zasobu nieruchomości. Jeżeli chodzi o realizację zadań przez urzędy stanu cywilnego, to wysokość dotacji, którą otrzymujemy na realizację zadań zleconych zasadniczo jest bardzo niska i nie gwarantuje nam pokrycia faktycznych potrzeb. Mówimy o tym od wielu, wielu lat. W tym kontekście budzi pewne zdziwienie to, że ze środków rezerwy, która wynosiła 293 000 tys. zł, wydano tylko 31,5%. Być może – tu stawiam znak zapytania – to jest najlepszy dowód na to, że standard finansowania tego typu zadań zleconych tych dotyczących gospodarki nieruchomościami, ale także tych dotyczących Prawa o aktach stanu cywilnego, standard finansowania jest znacząco niski w stosunku do faktycznych potrzeb. Prośba o wyjaśnienie, co było przyczyną niewykorzystania ponad dwóch trzecich tej rezerwy przy gigantycznych potrzebach ze strony samorządów. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dziękuję. Nie widzę więcej głosów w dyskusji.

Bardzo proszę, pani dyrektor, o ustosunkowanie się.

Dyrektor departamentu MF Aneta Cieloch:

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, jeśli chodzi o tzw. sprawy obywatelskie, czyli ustawę o aktach stanu cywilnego, ewidencji ludności, dowodach osobistych to są środki z rezerwy na uzupełnienie tych wydatków. Większość środków jest w budżetach dysponentów, czyli u wojewodów. W 2024 r. wydatki na ten cel były poniesione w wysokości 638 948 tys. zł, więc wojewodowie mając u siebie środki, to znaczy w swoich budżetach, dysponują, przekazują do samorządów. Natomiast, jeśli środki są niewystarczające, wnioskuje do rezerwy celowej. Takie były potrzeby wojewodów w tym zakresie i takie środki zostały uruchomione.

Zwróć tylko uwagę, że te zadania są rozliczane według stawki roboczogodziny, która w 2015 r. wynosiła 22 zł 92 gr, obecnie wynosi ona 50 zł 2 gr. W 2024 r. wynosiła 47 zł 49 gr, więc jest bardzo duży wzrost stawki roboczogodziny i środki na ten cel też rosną sukcesywnie zgodnie z zasadami ustalonymi w budżecie państwa, czyli mówimy tutaj o wzroście zarówno części wynagrodzeniowej, jak i części pozostałej, czyli rzeczowej. W 2024 r. wynagrodzenia w państwowej sferze budżetowej wzrastały o 20% i część wynagrodzeniowa stawki roboczogodziny również wzrosła o 20%. Na 2025 r. dodatkowo wzrosły jeszcze wydatki rzeczowe. Dziękuję bardzo.

Pełnomocnik zarządu ZMP Marek Wójcik:

Można ad vocem?

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Pan Marek Wójcik nie odpuszcza. Proszę bardzo.

Pełnomocnik zarządu ZMP Marek Wójcik:

Jednakże mam gorącą prośbę o to, żeby przekazać państwu posłom, ja też chciałbym otrzymać tę informację, na jaką kwotę opiewały wnioski kierowane przez jednostki samorządu terytorialnego do wojewodów, bo skoro wojewodowie przekazali państwu tylko na tę wartość, to jest wielce interesujące, o jaką kwotę samorządy terytorialne wносиły. To jest jedna sprawa.

Druga sprawa – dobrze, że pani pewnym momencie zwróciła uwagę, że to dotyczy także w pewnej części wydatków rzeczowych, natomiast wymienianie tych kwot procentowych, w sytuacji, kiedy mieliśmy wieloletnie zaniedbania, to rozumiem, że jeżeli ktoś otrzymywał 10 zł zamiast 100 zł i teraz nagle będzie miał 100% wzrost, to ma 20 zł, ale to dalej jest daleko od tego, ile powinien otrzymywać. W związku z tym mnie przynajmniej te procentowe argumenty nie przekonują i szczerze mówiąc też zapytam, jeżeli pani wie, jaka jest rezerwa w roku 2025 na to zadanie, bo to jest bardzo interesujące. Czy przypadkiem państwo nie uznaliście, że skoro wykorzystane zostało tylko 92, to w tym roku będzie 120? Pytanie, jaka jest rezerwa tego na to zadanie na ten rok i oczywiście jakie były wnioski i o ile wnioskowały samorządy realizujące te zadania, o jaką kwotę do wojewodów? Jaki procent z tych środków potem wojewodowie przekazywali w prośbach do państwa?

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Pani dyrektor.

Dyrektor departamentu MF Aneta Cieloch:

Jeśli chodzi o wnioski samorządów nie mamy korespondencji, która przepływa między samorządem a wojewodami. Wojewodowie rozliczają te wydatki na podstawie określonego algorytmu i jeżeli brakowało środków do końca roku środki są uzupełniane na początku kolejnego w przypadku rozliczenia według tego algorytmu. Natomiast korespondencji nie znamy. Oczywiście mówimy tutaj o uzasadnionych potrzebach, bo trzeba też jeszcze zdefiniować, czy te potrzeby wskazywane przez samorządy są potrzebami uzasadnionymi, czy zatrudnianie osób w takiej liczbie, jaka jest na przykład zatrudniona przez samorząd, jest uzasadniona i wojewoda potwierdza, że rzeczywiście taka liczba osób powinna realizować te zadania.

Natomiast, jeśli chodzi o rezerwę na 2005 r. nie mam przed sobą informacji. Za chwilę mogę ją znaleźć oczywiście, natomiast nie ograniczaliśmy tych środków. To jest rezerwa nie tylko na sprawy obywatelskie, nie tylko na gospodarkę nieruchomościami, ale na wszystkie zadania, które zostaną wystandaryzowane w określony sposób w skali kraju, więc z tej rezerwy można finansować również inne zadania, jeśli zostaną wystandaryzowane. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dziękuję.

Dyrektor departamentu MF Aneta Cieloch:

Przepraszam, panie przewodniczący, jeśli mogę. Rezerwa wynosi 396 907 tys. zł w 2025 r. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dziękuję bardzo. Nie widzę więcej głosów.
Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej Ministerstwa Finansów Aleksandra Szwemberg:

Dziękuję bardzo. Ola Szwemberg, Ministerstwo Finansów. Chciałabym się odnieść do oceny NIK w zakresie Funduszu Przeciwdziałania COVID i przedstawić taką dodatkową informację, która nie wybrzmiała w wypowiedzi pani dyrektor, natomiast środki, które zostały przekazane w 2024 r. do Funduszu Przeciwdziałania COVID, miały służyć wykupowi obligacji wyemitowanych w latach poprzednich. Termin wykupu tych obligacji nastąpi 1 lipca 2025 r. Bez zasilenia, bez wyemitowania całości obligacji, które już nastąpiło w tym roku, zaplanowanych w planie Funduszu i bez jeszcze jednego dodatkowego zasilenia Funduszu COVID w 2025 r. stan Funduszu na 1 lipca wynosiłby minus 7 800 000 tys. zł, czyli Fundusz nie byłby w stanie regulować swoich zobowiązań gwarantowanych przez Skarb Państwa. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dobrze. Dziękujemy za to wyjaśnienie.

Jeśli nie będzie sprzeciwu, stwierdzę, że Komisja przyjęła opinię pozytywną dla tej części wykonania budżetu. Nie słyszę sprzeciwu. Komisja przyjęła pozytywną opinię.

Pkt 6, część 85 – Budżety wojewodów, dział 400 i dział 900.

Bardzo proszę przedstawiciela Ministerstwa Finansów o przedstawienie informacji.

**Zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej Ministerstwa Finansów
Wioletta Bruździńska:**

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, Wioletta Bruździńska, zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej Ministerstwa Finansów. Przedstawię krótką informację o wykonaniu dochodów i wydatków w dziale 400. Dochody w tym dziale nie były planowane. Nie zostały również zrealizowane. Wydatki również nie były planowane. W toku realizacji budżetu zostały zwiększone o 2056 tys. zł, a wykonane w kwocie 1696 tys. zł i przeznaczone na odbudowę sieci wodociągowych w miejscowościach Stronie Śląskie, Bystrzyca Górna oraz Stójków zniszczonych podczas powodzi we wrześniu 2024 r., oczyszczanie zbiornika wody pitnej dla mieszkańców gminy Kudowa-Zdrój oraz na bieżące usuwanie skutków powodzi z września w gminie Złoty Stok.

Jeśli chodzi o dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, dochody w tym dziale zostały wykonane w wysokości 12 345 tys. zł. Źródłami dochodów były przede wszystkim wpływy z grzywien i innych kar pieniężnych od osób fizycznych, osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych, m.in. za nieprzestrzeganie przepisów oraz naruszenie wymagań dotyczących ochrony środowiska, różnych dochodów i opłat, odsetek od nieterminowych wpłat, opłat i kar za substancje zubażające warstwę ozonową, zwrotów dotacji oraz dochodów związanych z realizacją zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego, m.in. z tytułu opłat legalizacyjnych za urządzenie wodne, opłat rejestrowych i rocznych opłat egzaminacyjnych oraz wydawanie świadectw kwalifikacyjnych z zakresu gospodarowania odpadami.

Wydatki zrealizowane w tym dziale wyniosły 369 249 tys. zł. Wydatki bieżące zrealizowano w kwocie 348 272 tys. zł i były przeznaczone przede wszystkim na działalność bieżącą Inspekcji Ochrony Środowiska – 245 764 tys. zł, w tym na sfinansowanie wynagrodzeń dla pracowników inspekcji, usuwanie skutków klęsk żywiołowych – 82 848 tys. zł, głównie z przeznaczeniem na usuwanie skutków powodzi z września 2024 r. oraz na dotacje celowe dla jednostek samorządu terytorialnego na zadania z zakresu administracji rządowej, to jest na dofinansowanie zadań samorządu województwa związanych z ochroną środowiska przed hałasem – 8638 tys. zł, ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu – 3745 tys. zł, ochronę gleby i wód podziemnych – 3036 tys. zł oraz pozostałą działalność w kwocie 4219 tys. zł.

Wydatki majątkowe zostały zrealizowane w wysokości 20 834 tys. zł i przeznaczone przede wszystkim na gospodarkę ściekową i ochronę wód – 620 tys. zł, wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska – 4009 tys. zł, głównie na zakupy inwestycyjne, środków transportu oraz sprzętu informatycznego, a także na modernizację sieci strukturalnej oraz dostawę i montaż przegrody z drzwiami szklanymi, usuwanie skutków klęsk żywiołowych – 9538 tys. zł, na realizację zadań związanych z usuwaniem skutków powodzi z września 2024 r. oraz pozostałą działalność – 6667 tys. zł. Dziękuję bardzo. Proszę o pozytywne zaopiniowanie wykonania budżetu w tych działach.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Bardzo dziękuję. Otwieram dyskusję. Nie widzę głosów w dyskusji.

Jeśli nie usłyszę sprzeciwu stwierdzę, że Komisja przyjęła pozytywną opinię. Sprzeciwu nie słyszę. Bardzo dziękuję. Przyjęliśmy opinię pozytywną.

Przechodzimy do pkt 7, część 86 – Samorządowe Kolegia Odwoławcze. Proszę o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Finansów.

Dyrektor departamentu MF Aneta Cieloch:

Dziękuję bardzo. Aneta Cieloch, dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej Ministerstwa Finansów. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, nadzór nad działalnością administracyjną Samorządowych Kolegiów Odwoławczych, w tym w szczególności polegający na kontroli organizacji warunków pracy oraz analizie rocznych informacji o działalności kolegiów sprawuje minister właściwy do spraw administracji publicznej. Na rok 2024 dochody Samorządowych Kolegiów Odwoławczych nie były planowane. W trakcie roku budżetowego jednostki te uzyskały dochody w wysokości 469 tys. zł, które pochodziły głównie z nadpłaconych wpisów od skarg kasacyjnych oraz kosztów postępowania sądowego. Wydatki na funkcjonowanie 49 Samorządowych Kolegiów Odwoławczych w znowelizowanej ustawie budżetowej na rok 2024 zostały zaplanowane w wysokości 189 448 tys. zł, z tego wydatki bieżące – 186 902 tys. zł oraz wydatki majątkowe w kwocie 2546 tys. zł. W trakcie wykonywania budżetu wydatki zostały zwiększone do kwoty 186 619 tys. zł. Zwiększenie to było wynikiem przeniesienia środków

z rezerwy celowej na sfinansowanie głównie wydatków bieżących w kwocie 3970 tys. zł, kosztów postępowania oraz wpisów od sporządzonych skarg kasacyjnych w kwocie 2227 tys. zł.

Ponadto zwiększone zostały środki na wypłatę odpraw emerytalnych, nagród jubileuszowych, ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy oraz odpraw rentowych w kwocie 724 tys. zł. Zwiększone zostały środki na wydatki majątkowe na zakup samochodu służbowego oraz zakup jednostki serwera wraz z wyposażeniem w kwocie 250 tys. zł. Łącznie wydatki zostały zrealizowane w wysokości 192 830 tys. zł. Wydatki bieżące w kwocie 190 946 tys. zł zostały przeznaczone głównie na wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla etatowych członków kolegiów i pracowników biur oraz wynagrodzenia bezosobowe, w ramach których finansowane są przede wszystkim wynagrodzenia dla pozaetatowych członków kolegiów, jak również na sfinansowanie kosztów działalności 49 jednostek. Wykonanie wydatków majątkowych wyniosło 1884 tys. zł, w tym głównie na zakup samochodów, sprzętu informatycznego wraz z oprogramowaniem, serwerów, pozostałego sprzętu, urządzeń biurowych i klimatyzacji. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Bardzo dziękuję. Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa chce zabrać głos? Nie widzę.

Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, stwierdzę, że Komisja przyjęła opinię pozytywną. Sprzeciwu nie słyszę.

Przechodzimy do realizacji pkt 8 i 9 – Zadania z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – Budżety wojewodów.

Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos?

Zastępca dyrektora departamentu MF Wioletta Bruździńska:

Panie przewodniczący, ja już zadania z zakresu administracji rządowej omówiłam w ramach działów 400 i 900.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Właśnie tak mi się wydaje. Programy wieloletnie też pan minister Karnowski omawiał. Czyli mamy wszystkie części omówione.

Dobrze. Teraz jeszcze całość, bo każdą część opiniowaliśmy?

Szanowni państwo, do przedstawienia opinii na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych proponuję upoważnić panią posłankę Elżbietę Polak. Pani posłanka jest bardzo szczęśliwa z tego powodu. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, to pani posłanka zostanie wyznaczona. Nie słyszę sprzeciwu. Bardzo państwu dziękuję.

Informuję także, że w związku z rozpoczęciem prac nad planem pracy Komisji na drugie półrocze, proszę o zgłaszanie propozycji tematów posiedzeń w terminie do 7 lipca, bo my do 10 lipca musimy przekazać panu marszałkowi. Do 7 lipca zbieramy w Komisji i później będziemy mieli jeszcze posiedzenie podczas następnego posiedzenia Sejmu, na którym omówimy plan pracy.

Bardzo państwu dziękuję. Zamykam posiedzenie Komisji.